

Kandidatnummer og emnekode vil bli lagt inn automatisk etter at du har levert.

Oppgave 1: Rettslig beslutningssystem

I det følgende avgrenses oppgaven til rettslige beslutningssystemer i offentlig forvaltning. Det avgrenses også mot rettslige beslutningsstøttesystemer, som innebærer at en saksbehandler bruker systemet som en støtte og manuelt godkjenner den beslutningen systemet kommer frem til.

Helt kort kan man si at et rettslig beslutningssystem er et informasjonssystem hvor det fattes rettslige beslutninger etter automatisert saksbehandling.

Som regel (i offentlig sektor) er beslutningene formelle enkeltvedtak, som berører rettighetene og pliktene til bestemte enkeltpersoner.

Når det gjelder offentlig myndighetsutøvelse følger det av lover og forskrifter, hvilken myndighet et forvaltningsorgan har, hva det kan treffe vedtak om, og hvilken fremgangsmåte som skal følges. Når det gjelder fremgangsmåte (prosessuelle bestemmelser) følger de i hovedsak av forvaltningsloven, mens bestemmelser om kompetanse (myndighet) og materielt innhold i hovedsak følger av særlovgivningen.

I et rettslig beslutningssystem blir gjeldende regler tolket og formalisert, for så å bli programmert i systemet, slik at det blir systemet som utfører rettsanvendelsen. Også de opplysningene som skal legges til grunn som beslutningsgrunnlag, må formaliseres ved at de gis en entydig tolkning og definisjon.

Et beslutningssystem vil som regel inngå i et informasjonssystem og være knyttet til en bestemt forvaltningsordning og et bestemt forvaltningsorgan.

Et informasjonssystem består bl.a. av menneskelige og maskinelle ressurser, regler, instruksjoner og rutiner, som er organisert for å utføre bestemte funksjoner og en bestemt oppgave.

Et informasjonssystem kan dermed bestå av forvaltningsorganets ansatte, lover, regler og forskrifter,

Kandidatnummer og emnekode vil bli lagt inn automatisk etter at du har levert.

interne retningslinjer, private enkeltpersoner i rollen om parter eller brukere, og ikke minst IKT-systemer.

Formaliseringen i et informasjonssystem innebærer at man fastsetter regler og rutiner for hvordan informasjonen skal behandles. Slik formalisering kan resultere i et datasystem, som også kan bestå av både manuelle og maskinelle rutiner.

Et datasystem er et system for f.eks. innhenting, behandling, bearbeiding, overføring, lagring og presentasjon av ulike former for data.

Data er tegn og symboler som er bærere av informasjon. Data må fortolkes og plasseres i en gitt kontekst eller sammenheng, for at de skal gi mening i form av «opplysninger».

Deler av datasystemet kan være automatisert, og omtales da som datamaskinsystem eller IKT-systemer. Et rettslig beslutningssystem vil falle inn under den delen av informasjonssystemet som er formalisert og utgjør et datasystem. De fleste rettslige beslutningssystemer består i høy grad av automatiserte rutiner, og innebærer at datamaskinsystemet står for selve rettsanvendelsen.

Eksempler på rettslige beslutningssystemer:

- Min pensjon (beregning av alderspensjon, NAV)
- Søknad om utdanningsstøtte (Lånekassen)
- Studentweb (UiO)
- Vedtak om skattelikning basert på forhåndsutfylt selvangivelse (Skatteetaten)

I disse tilfellene er det systemet som fatter enkeltvedtak, etter automatisert saksbehandling og rettsanvendelse.

I eksempelet fra Lånekassen forutsettes det at enkeltpersonen som søker om støtte, aktivt bidrar med opplysninger som skal inngå i beslutningsgrunnlaget.

I det siste eksempelet med forhåndsutfylt selvangivelse, blir relevante opplysninger som skal legges til grunn ved vedtak om skatt, innhentet fra oppgavepliktige aktører.

Kandidatnummer og emnekode vil bli lagt inn automatisk etter at du har levert.

Enkeltpersoner får imidlertid muligheten til å kontrollere den forhåndsutfylte selvangivelsen, og supplere eller rette opplysningene. I dette tilfellet vil de fleste enkeltpersoner i mindre grad bidra til å fremskaffe opplysninger som skal inngå i beslutningsgrunnlaget.

Når det gjelder beslutningsgrunnlaget, dvs. hvilke opplysninger som skal legges til grunn for enkeltvedtaket, kan de innhentes enten direkte fra den personen vedtaket gjelder, eller de kan innhentes fra andre forvaltningsorganer/kilder. Dersom det siste alternativet velges, vil det som oftest innebære at opplysningene innhentes digitalt, i maskinlesbar form. Fordelen er at det kan oppnås en høyere grad av kvalitet og pålitelighet på opplysningene, og at opplysningene kan formaliseres på en enklere og mer effektiv måte.

Om man skal ta utgangspunkt i selvbetjent forvaltning hvor det er enkeltpersonen selv som formidler opplysninger om sin sak, eller diffus forvaltning hvor opplysninger om saken innhentes fra forvaltningsorganet internt, andre forvaltningsorganer eller andre private virksomheter, bør forvaltningsorganet avgjøre allerede under arbeidet med systemutviklingen. Det mest ideelle vil være en blanding av selvbetjent og diffus forvaltning. Det er hensiktsmessig at slike avgjørelser tas under utviklingen av informasjonssystemet, slik at det blir avklart hvordan arbeidsfordelingen mellom enkeltpersoner, forvaltningsorganet, andre forvaltningsorganer, private virksomheter, og det automatiserte IKT-systemet skal være.

Når det gjelder formalisering av rettsregler, må man først finne frem til relevante rettsregler og rettskilder, og tolke dem. Man må finne ut av hvilke vilkår reglene stiller, f.eks. for at en enkeltperson skal ha rett til en bestemt ytelse. Dersom ytelsen er av økonomisk karakter, er det godt mulig reglene også sier noe om hvordan ytelsen skal beregnes. Rettsreglene kan nevne begreper som sier noe om hvilke opplysningstyper som bør innhentes, for å vurdere om bestemte vilkår er oppfylt eller ikke. F.eks. kan reglene nevne begreper som inntekt og sivilstand. Det er ved tolkning av rettsreglene, man

Kandidatnummer og emnekode vil bli lagt inn automatisk etter at du har levert.

finner ut hvilke opplysninger som må innhentes, og legges til grunn som beslutningsgrunnlag når vedtak skal fattes.

Ovenfor er det nevnt at formalisering også innebærer formalisering av opplysninger. Med det menes at man tar stilling til hvilke opplysningsverdier som skal legges til grunn i de ulike opplysningstypene. F.eks. kan innholdet i vedtaket avhenge av hvilken sivilstand vedkommende har.

Opplysningstypen vil da være «sivilstand», og man må ta stilling til hvilke opplysningsverdier som kan inngå i denne opplysningstypen. Eksempler på opplysningsverdier til opplysningstypen «sivilstand» kan være: Enslig, gift, skilt, enke/enkemann eller samboer. I andre tilfeller kan det hende at innholdet i vedtaket er avhengig av enkeltpersonens inntekt, f.eks. ved beregning av arbeidsledighetstrygd eller foreldrepenger. I et slikt tilfelle vil «inntekt» være opplysningstypen, og tall mellom 1-10 000 000 kan være opplysningsverdien.

Regjeringens IKT-politikk innebærer blant annet at forvaltningen skal fremstå som helhetlig og sammenhengende, og at borgerne ikke skal bli spurt om opplysninger som forvaltningen allerede har fått oppgitt eller har tilgjengelig. Målsettingen er at forvaltningen i økt grad skal gjenbruke opplysninger om borgerne. En slik gjenbruk av opplysninger innebærer at det fastsettes like definisjoner av bestemte opplysningstyper og opplysningsverdier. F.eks. at de ulike sivilstandene defineres likt i forvaltningen. Begrepet «samboer» bør da defineres likt, og ikke tolkes forskjellig i ulike forvaltningsorganer.

Under arbeidet med et rettslig beslutningssystem må man involvere både jurister og informatikere, som begge er eksperter på sitt felt. Disse gruppene er ansvarlige for å tolke reglene, formalisere dem, og programmere dem riktig i systemet, slik at resultatet blir et korrekt enkeltvedtak.

Tradisjonelt har saksbehandlingen i forvaltningen vært saksdrevet. Saksbehandlingen har foregått manuelt og man

Kandidatnummer og emnekode vil bli lagt inn automatisk etter at du har levert.

har vært opptatt av hvordan rettsreglene skal tolkes i den enkelte sak.

I rettslige beslutningssystemer er saksbehandlingen systemdrevet. Man er opptatt av hvordan rettsreglene skal tolkes for en stor mengde saker, på forhånd, uten å kjenne til de konkrete sakene. Ved tolkningen av rettsregler fattes det dermed systemavgjørelser. Systemet skal være klart for å anvendes på reelle saker. Man må derfor på forhånd ta stilling til aktuelle rettsspørsmål og avgjøre hvordan ulike sakstilfeller skal behandles.

Under arbeidet med et rettslig beslutningssystem bruker man både naturlig og formelt språk. Formelt språk vil være et programmeringsspråk. Med naturlig språk tenker de fleste på daglig språkbruk, men i denne sammenheng vil det i realiteten være et juridisk språk.

I et rettslig beslutningssystem transformerer man rettsregler til programkoder, som igjen blir oversatt til maskinkoder. Dette fordi datamaskiner ikke kan tolke naturlig språk. Instruksjoner til datamaskinen må gis ved bruk av et formelt språk: Programmeringsspråk.

Ved tolkning av rettsreglene, finner man ut av hvilke vilkår som må være oppfylt, og hvilke beregninger som må utføres, for å fatte et enkeltvedtak. Man finner altså ut av hvilke logiske og aritmetiske operasjoner som må utføres på bestemte opplysninger, for å komme frem til en beslutning.

Under gis det en oversikt over den prosessen som må utføres for å utvikle et rettslig beslutningssystem:

- 1) Man må først definere formålet med systemet, f.eks. fatte et enkeltvedtak om kontantstøtte.
- 2) Utvelge relevante rettsregler og rettskilder (hovedsakelig jurister). Naturlig språk.
- 3) Tolke rettsreglene og fatte systemavgjørelser (hovedsakelig jurister). Naturlig språk.
- 4) Utarbeidelse av kravspesifikasjon med pseudokoder (jurister og informatikere). Blanding av naturlig og

Kandidatnummer og emnekode vil bli lagt inn automatisk etter at du har levert.

formelt språk. Pseudokoder vil si at man ved kompakt og presis informasjon uttrykker handlingsregler ved bruk av logiske og aritmetiske uttrykk (uttrykk hentet fra programmeringsspråket). Pseudokoder er laget for å leses av mennesker. Kravspesifikasjonen bør også inneholde henvisninger til aktuelle lovbestemmelser handlingsreglene utledes fra.

- 5) Formell analyse og representasjon: Modellering og programmering. (hovedsakelig informatikere). Under dette punktet gjør man pseudokodene om til programkoder. Programkoder er instruksjoner til datamaskinen skrevet i programmeringsspråk, men skrevet for å leses av mennesker. Programkoder blir så oversatt til maskinkoder, som gir direkte instruksjoner til datamaskinen.
- 6) Systemløsning. Algoritme som uttrykker rettsregler (informatikere og jurister)
- 7) Testing (verifisering) (hovedsakelig jurister)
- 8) Bekreftelse av kravspesifikasjon (verifisering) (hovedsakelig jurister).
- 9) Resultat: Enkeltvedtak.

Oppgave 2: Rettssikkerhet i et rettslig beslutningssystem

I en rettsstat er myndighetene bundet av gjeldende rettsregler, på lik linje med borgerne. Legalitetsprinsippet er en direkte konsekvens av rettsstaten, og innebærer at myndighetene må ha hjemmel i lov for å fatte inngripende vedtak som omhandler rettighetene og pliktene til borgerne (enkeltpersoner). I samfunn hvor myndighetene oppfyller denne «rettsstatskontrakten» vil det råde rettssikkerhet. Man kan si at rettssikkerhet gjelder forholdet mellom myndighetene og borgerne. Borgerne skal beskyttes mot urimelige inngrep fra myndighetene.

Myndighetsutøvelsen til forvaltningen er styrt av lover, og også ved utforming av rettslige beslutningssystemer må man sørge for at den myndighetsutøvelsen systemet utøver er i

Kandidatnummer og emnekode vil bli lagt inn automatisk etter at du har levert.

henhold til gjeldende rett. Rettssikkerheten til borgerne skal ikke bli skadelidende dersom forvaltningen velger å ta i bruk rettslige beslutningssystemer.

Rettssikkerhetsidealet består av flere rettssikkerhetskrav, som igjen kan være hjemlet i lov i form av rettssikkerhetsgarantier. Rettssikkerhetskravene er bl.a. korrekt rettsanvendelse, likebehandling, forutberegnelighet, rimelig forvaltningsskjønn, legalitetskontroll, upartisk og habil saksbehandling, betryggende og grundig saksbehandling, og kravet om kontradiksjon (hindre umyndiggjøring).

Forvaltningsloven regulerer forholdet mellom forvaltningen og borgerne, og er ment å ivareta rettssikkerheten til borgerne i kontakt med forvaltningen. F.eks. ivaretar forvaltningsloven mange av de rettssikkerhetskravene som er nevnt over, i form av konkrete lovbestemmelser om saksbehandlingen. Man kan si at disse lovbestemmelsene fungerer som rettssikkerhetsgarantier, og er lovgivers «minstekrav» til rettssikkerhet. Bestemmelsene i forvaltningsloven kan selvfølgelig suppleres med bestemmelser i særlovgivningen, eller andre forvaltningstiltak.

Det er noen umiddelbare gevinster man kan se ved rettslige beslutningssystemer. De fleste vil se fordelene med rask saksbehandling og habil og upartisk saksbehandling.

Rettslige beslutningssystemer innebærer at forvaltningen kan fatte beslutninger med kortere saksbehandlingstid. Rask saksbehandling innebærer at borgerne slipper å gå gjennom usikkerhet og påkjenninger over lenger tid. Spesielt vil dette anses som en klar fordel i saker som gjelder økonomisk støtte, f.eks. beregning av pensjon eller arbeidsledighetstrygd.

Dersom det rettslige beslutningssystemet både innhenter relevante opplysninger i maskinlesbar form, og også utøver rettsreglene maskinelt, vil dette ivareta kravet om habil og upartisk saksbehandling. Dette vil eliminere risikoen for at borgerne blir utsatt for partisk saksbehandling, eller at saksbehandlere vektlegger utenforliggende eller usaklige hensyn under saksbehandlingen.

Kandidatnummer og emnekode vil bli lagt inn automatisk etter at du har levert.

Rettslige beslutningssystemer kan også bidra til likebehandling av borgerne, siden rettsreglene praktiseres likt. Siden rettsanvendelsen er programmert i systemet, og det allerede er tatt stilling til hvilke opplysninger som skal inngå i beslutningsgrunnlaget, vil systemet innebære at sakene blir behandlet likt. Beslutningssystemet følger slavisk de reglene som er programmert i systemet, og gjør ikke forskjell på borgerne. Dersom det er begått feil, er det også enklere å rette opp feil for alle som er blitt berørt av feilen.

Hvis rettsreglene er tolket rett, og også blitt programmert rett i systemet, kan det rettslige beslutningssystemet i større grad oppfylle kravet om korrekt rettsanvendelse. Det rettslige beslutningssystemet kan dermed bidra til at reglene blir riktig tolket og anvendt i hver enkelt sak, og dette kan i mye høyere grad enn tidligere, bidra til å ivareta rettssikkerheten til borgerne.

For at rettssikkerheten til alle borgerne skal være ivaretatt, må det likevel være rom for skjønn og individuell behandling i beslutningssystemene. Dette er viktig for å oppnå rettferdighet og hindre at forvaltningen treffer urimelige enkeltvedtak. Selv om likebehandlingsprinsippet gjelder, kan formålet med loven og forvaltningsordningen innebære at det må være adgang til å utøve forvaltningsskjønn. Det skal ikke skje usaklig eller vilkår forskjellsbehandling i forvaltningen, men i enkelte tilfeller kan forskjellsbehandlingen være saklig og lovlig. De automatiserte rutineene bør derfor ta hensyn til at enkelte borgere kan ha behov for individuell behandling, og der hvor slike tilfeller ikke kan behandles ved automatisert, bør det åpnes opp for løsninger som har elementer av manuell behandling.

Hvis prosessen i beslutningssystemet er åpen og gjennomiktig, og borgerne gis informasjon om hvordan reglene er blitt tolket og formalisert, kan rettslige beslutningssystemer også i større grad bidra til forutberegnelighet for borgerne. Dvs. at borgerne kan forutberegne sin rettsstilling. Dette forutsetter imidlertid at forvaltningsorganet gjør informasjonen tilgjengelig for

Kandidatnummer og emnekode vil bli lagt inn automatisk etter at du har levert.

borgerne. Dette kan være informasjon som lover, regler, instruksjer, forvaltningspraksis og dommer, men det kan også være systemdokumentasjon og kravspesifikasjon som viser hvordan rettsreglene er blitt tolket og programmert. Slik informasjon vil være av særlig betydning ved selvbetjent forvaltning, hvor det er borgeren selv som er ansvarlig for å belyse sin egen sak, ved å gi opplysninger som skal inngå i beslutningsgrunnlaget. Dessverre er dette et punkt hvor det er større sjanse for at forvaltningen kan svikte. Selv om IKT og rettslige beslutningssystemer også kan bidra til å oppfylle kravet om forutberegnelighet i større grad enn tidligere, er det ikke alltid informasjon om prosessen i rettslige beslutningssystemer blir gjort tilgjengelig for borgerne. Men med de riktige forutsetningene, kan rettslige beslutningssystemer også bidra til bedre forutberegnelighet for borgerne.

Oppgave 3: Personverninteressen i innsyn og kunnskap

Personverninteressen i innsyn og kunnskap er en viktig interesse for ivaretagelse av borgernes personvern.

For å ivareta sine rettigheter når det gjelder personvern og personopplysningsvern, er det nødvendig at borgerne har kunnskaper om hvilke rettigheter de har når det gjelder ivaretagelse av personvern.

Retten til å kreve innsyn, er viktig for at borgerne skal ha mulighet til å skaffe seg kunnskap som berører deres personvern, og behandling av deres opplysninger. Det kan likevel være vanskelig for en enkeltperson å vite hva det kan kreves innsyn i, og når man har rett til innsyn. Det er derfor viktig at innsynsrettighetene til borgerne suppleres med krav om varsling, begrunnelse og informasjonsplikt.

Personverninteressen kan konkretiseres i fire personvernkrav:

- Kravet om rettsinformasjon
- Kravet om generelt innsyn

Kandidatnummer og emnekode vil bli lagt inn automatisk etter at du har levert.

- Kravet om individuelt innsyn
- Krav om begrunnelse

Kravene er rettet mot de som har rollen som behandlingsansvarlig for personopplysninger. Det kan være både offentlig sektor og privat sektor. Kravet retter seg både mot forvaltningen som behandler personopplysninger som ledd i utøving av offentlig myndighet, og private virksomheter som behandler personopplysninger etter avtale eller samtykke med den registrerte (enkeltpersonen).

De ulike kravene er igjen konkretisert i ulike lovbestemmelser, som utgjør minstekravene for ivaretagelse av kravene. Dette omtales som personverngarantier, som er fastsatt av lovgiver. Personverngarantier fastsatt i lovs form, kan også suppleres av andre tiltak. Det er ingenting i veien for at man kan iverksette tiltak for å ivareta personverninteressen i innsyn og kunnskap på et høyere nivå, enn de minstekravene som følger av lovgivningen.

Rettsinformasjon

Kravet om rettsinformasjon innebærer at den registrerte skal ha tilgang til informasjon om de lover og rettsregler som regulerer hans personvern og behandling av hans personopplysninger. Dette er viktig for at den registrerte skal bli klar over hvilke rettigheter vedkommende har, og hvilke plikter den behandlingsansvarlige har.

Når det gjelder regelverk om behandling av personopplysninger, vil både den registrerte, den behandlingsansvarlige, og databehandlere, ha behov for tilgang til rettsinformasjon. For å ivareta den registrertes rettigheter, må behandlingsansvarlig vite hvilke plikter han (virksomheten) er pålagt etter gjeldende lovverk.

For å ivareta kravet om rettsinformasjon er det derfor viktig at aktuelle lover og forskrifter blir kunngjort og gjort

Kandidatnummer og emnekode vil bli lagt inn automatisk etter at du har levert.

tilgjengelig for borgerne, jf. Norsk Lovtidend og bestemmelser i forvaltningsloven (om forskrifter).

Lovdata.no er et viktig tiltak for å ivareta kravet om rettsinformasjon. På lovdata.no blir gjeldende lover og forskrifter gjort tilgjengelig for borgerne i en digital form. For de som har digital kompetanse og tilgang til internett, innebærer det reglene blir bedre tilgjengelig for dem.

Ellers har hvert forvaltningsorgan en veiledningsplikt, innenfor sitt saksområde, jf. fvl. § 11. Veiledningsplikten innebærer at organet skal gi veiledning til borgerne, for at de skal kunne ivareta sine interesser.

Når det gjelder reglene om behandling av personopplysninger, er det Datatilsynet som er ansvarlig for å veilede både offentlige og private virksomheter om regelverket, og også for å følge opp henvendelser fra enkeltpersoner.

Generelt innsyn

Kravet om generelt innsyn innebærer at borgerne har rett til innsyn i opplysninger om generell behandling av personopplysninger. Dette kravet er ivarettatt både gjennom offentleglova og personopplysningsloven (pol.) § 18.

Etter personopplysningsloven § 18 kan enhver kreve innsyn i enkelte opplysninger om hvordan den behandlingsansvarlige behandler personopplysninger i sin virksomhet.

Innsynsretten til den registrerte er mer omfattende. Pol. § 18 annet ledd gir den registrerte rett til innsyn i flere opplysninger, enn det som gjelder ellers for allmenheten (enhver).

Etter personopplysningsloven er den behandlingsansvarlig også pålagt en informasjonsplikt. Denne retten innebærer at den behandlingsansvarlig av eget tiltak skal gi den registrerte informasjon om behandlingen av personopplysninger og også rettighetene til den registrerte.

Kandidatnummer og emnekode vil bli lagt inn automatisk etter at du har levert.

I medhold av offentleglova, kan borgerne også be om innsyn i systemdokumentasjon (som utgjør et saksdokument) eller sammenstilling av opplysninger i databaser.

Bestemmelser om innsyn er også gitt i forvaltningsloven. Forvaltningsloven gir en person som har status som part i en konkret sak, innsyn i sakens dokumenter.

Individuelt innsyn

Individuelt innsyn vil si den registrertes rett til innsyn i (hvilke) konkrete personopplysninger som den behandlingsansvarlige behandler om vedkommende. Denne retten kan påberopes av den registrerte selv, eller den personen som opptrer på vegne av den registrerte, f.eks. fullmektig, den mindreåriges foresatte eller verge.

Kravet om individuelt innsyn er ivaretatt både i personopplysningsloven og forvaltningsloven. Pol. § 18 annet ledd gir den registrerte en mer omfattende innsynsrett, og etter tredje ledd kan den registrerte også be om at behandlingsansvarlig utdyper informasjonen.

Innsyn i personopplysningene kan bidra til at den registrerte kan be om retting eller supplering av feil eller ufullstendige personopplysninger. Slik kan retten til individuelt innsyn også bidra til å oppfylle kravet om opplysningskvalitet.

Forvaltningsloven gir den som er part i saken, rett til innsyn i sakens dokumenter. Forvaltningslovens bestemmelser om partsinnsyn ivaretar både kravet om generelt innsyn og individuelt innsyn. Også her kan innsyn i sakens dokumenter bidra til bedre opplysningskvalitet når det gjelder personopplysninger som skal inngå i beslutningsgrunnlaget.

Kandidatnummer og emnekode vil bli lagt inn automatisk etter at du har levert.

Begrunnelse

Kravet om begrunnelse innebærer at den registrerte har krav på en begrunnelse om at personopplysningene er riktige og fullstendige.

Veldig ofte vil personopplysninger bli behandlet i forbindelse med avgjørelse av et vedtak eller en beslutning. I offentlig sektor kan det dreie seg om et enkeltvedtak om blir fattet under utøving av offentlig myndighet. I privat sektor kan det dreie seg om en beslutning som fattes i forbindelse med en søknad om boliglån. Poenget er at både offentlig sektor og private virksomheter behandler personopplysninger når de treffer beslutninger. De beslutningene som fattes, vil være å anse som «nye» personopplysninger. Krav om begrunnelse for beslutningen, vil dermed også innebære krav om begrunnelse (redegjørelse) for at personopplysningene er riktige og fullstendige.

De opplysningene som inngår i beslutningsgrunnlaget, består også ofte av personopplysninger. Man kan si at personopplysninger i er råstoffet når det fattes beslutninger som er av betydning for enkeltpersoner. Kravet om begrunnelse vil også innebære at det må redegjøres for at de personopplysningene som inngår i beslutningsgrunnlaget er riktige.

F.eks. er et vedtak om skattelikning knyttet til en enkeltperson, og å anse som en personopplysning. Skatteetaten har plikt til å oppgi en begrunnelse for at vedtaket og dermed personopplysningene er riktige, og at de er resultat av korrekt rettsanvendelse, riktig beslutningsgrunnlag, og riktig utførte skatteberegninger.

Når det gjelder enkeltvedtak, som blir fattet under utøving av offentlig myndighet, er det gitt regler om begrunnelse og innholdet i begrunnelsen, i forvaltningsloven.

Når det gjelder automatisert saksbehandling, inneholder personopplysningsloven en bestemmelse som gir den registrerte mulighet til å be om en forklaring av de

Kandidatnummer og emnekode vil bli lagt inn automatisk etter at du har levert.

handlingsreglene som er lagt til grunn i
datamaskinprogrammet.

